ANUL III—No. 645

EDIŢIA ANTEIA

LUNI şi MARŢI 15—16 OCTOMBRE 1890

Numĕrul 10 Bani

ABONAMENTELE

INCEP LA 1 SI 15 ALE FIE-CĂREI LUNI SI SE PLATESC TOT-DEAUNA 'NAINTE

In **Bucurescĭ** la casa Administraţieĭ
Din **Judeţe** şi **Streinĕtate** prin mandate postale.

Un an în ţară 30 leĭ; în streinĕtate 50
Şese lunĭ „ 15 „ „ „ 25
Treĭ lunĭ „ 8 „ „ „ 13

LA PARIS, ziarul se găseşte de vênzare cu numĕrul la **kioşcul No. 117, Boulevard St.-Michel.**

MANUSCRISELE NU SE 'NAPOEAZĂ

Adevĕrul

Să te fereştĭ, Române! de cuiŭ strein în casă.
V. Alexandri.

Numĕrul 10 Bani

ANUNCIURILE

Din **BUCURESCI** şi **JUDEŢE** se primesc **direct** la administraţie.
Din **PARIS** la *Agenţia Liberă*, C. Adam şi *Agenţia Havas*.
Din **STREINĔTATE,** direct la administraţie şi **la toate Oficiile de publicitate.**

Anunciurĭ la pagina IV . . . 0,30 b. linia
„ „ „ III . . . 2,— leĭ „
„ „ „ II . . . 3,— leĭ „
Inserţiunile şi Reclamele 3 leĭ rândul

UN NUMĔR VECHIŬ 30 BANĬ

ADMINISTRAŢIA: Strada Nouă, 10 | **Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ** | **REDACŢIA: Strada Nouă, 10**

CAROL GIAMBASUL
Spitalul Brâncovenesc
JUBILEUL luĭ MOLTKE
Desvelirea statueĭ luĭ Asaki
INTRUNIREA de IERI
Procesul armenilor
AMANTUL DIN URMA
Monna Maria

Bucurescĭ 15 Octombre

Carol giambaşul

De când a apărut *Adevĕrul* pe arena publicităţeĭ, el n'a încetat de a arăta pe Carol I aşa cum este cu toate însuşirile sale rele saŭ bune.

Unul din cusururile Sale de căpetenie, pe care l'am relevat adese orĭ, este acela al zgârcenieĭ.

Ea a devenit proverbială. Sunt sutimĭ de fapte cunoscute de mulţĭ prin care se poate pune în lumină nespusa lăcomie şi zgârcenia ce caracteriză pe Carol I. Pentru Dînsul banul este totul; toate facultăţile Sale, toată inteligenţa şi activitatea Sa se concentră în mĕrirea avuţieĭ Sale. Poporul român, care a privit tot-d'a-una dărnicia ca o însuşire nedeslipită de Tron, vede cu dispreţ cum Acela ce poartă Coroana vechilor noştriĭ Domnitorĭ, precupeţeşte lucrurile cele maĭ micĭ, adună para cu para, nu dă înapoĭ în faţa or-căruĭ mijloc pentru a'şĭ mări averea personală. De aceea auzĭ zilnic cum poporul îşĭ manifestă acest dispreţ, această antipatie ce 'ĭ inspiră Regele Carol, iar noĭ considerăm ca datoria noastră de a da publicităţeĭ orce fapt care poate mări impopularitatea acestuĭ Străin de neam şi de lege.

Această datorie ne-am îndeplinit'o cu sfinţenie urmărind pas cu pas cusururile şi apucăturile luĭ Carol I, dându'ĭ în fie-care dată şi porecla corespunzătoare cu faptele săvĕrşite.

Ast-fel l'am numit pe rînd:

Carol Corupătorul,
Carol Ingăduitorul,
Carol Păcală,
Carol Iesuitul,
Carol Sgârcitul,
Carol Cămătarul,
Carol Precupeţul,
Carol Neguştorul,
Carol Brânzarul,
Carol Postăvarul.

Am crezut că şirul poreclelor este sfirşit, căcĭ ele coprind o serie de fapte comise de Rege, atât pe tărĕmul politic cât şi pe acel personal. Eĭ bine, ne-am înşelat; pare că maĭ sunt lucrurĭ de descoperit: dovadă este următorul fapt pe care îl dăm în toată goliciunea luĭ.

Orĭ-cine ştie că unul din luxurile obligatoare ale unuĭ Cap de Stat este de a avea trăsurĭ şi caĭ frumoşĭ. Nu maĭ vorbesc de Puterĭ marĭ unde Suveraniĭ se bucură de liste civile considerabile şi dispun şi de marĭ averĭ personale. Chiar în Statele cele micĭ, ca Belgia, Danemarca, Grecia, vezĭ că curţile îşĭ impun cheltuelĭ însemnate pentru întreţinerea grajdurilor lor. La noĭ, Carol I a izbutit să facă pe zgîrcitul şi în această privinţă.

Am arĕtat, acum câte-va zile, ce se petrece cu trăsurile regale; astă-zĭ am aflat că se petrec lucrurĭ şi maĭ gogonate cu caiĭ Palatuluĭ.

Comerciul de caĭ pare în floare în grajdurile regale.

Pretutindenĭ, în alte ţărĭ, caiĭ ce nu se maĭ întrebuinţează la Palat, se vînd saŭ de bună voe saŭ prin licitaţie, dar se spune anume cauza pentru care caiĭ se scot din serviciul Palatuluĭ. Este un veterinar anume însărcinat cu examinarea cazurilor şi motivarea lor.

Nu poate nicĭ o dată cine-va să fie înşelat cumpărând caĭ de la Palat, căcĭ atât calităţile cât şi vêrsta şi defectele lor sunt cunoscute. Nu este un têrg, ci o desfacere regulată, cum se cade să fie or ce desfacere a Palatuluĭ.

La noĭ lucrurile se petrec alt-fel.

Giambaşlîcul este în toată regula.

Caiĭ rĕĭ, betegĭ, nărăvaşĭ se vênd ca bunĭ. Nu trece lună fără ca două treĭ perechĭ de caĭ din grajdurile regale să nu se vênză unor particularĭ pe preţurĭ maĭ marĭ de cât s'aŭ cumpărat. Cunoaştem persoane carĭ s'aŭ păcălit cumpărând scump din grajdurile Palatuluĭ nişte caĭ stricaţĭ.

Acest giambaşlîc se practică pe o scară întinsă şi fără nicĭ o ruşine. Printr'însul Carol I îşĭ scoate o bună parte din cheltuelile ce este silit a le face pentru grajdurile Sale.

Să nu mi se zică că acest trafic se face fără ştirea Sa de funcţionariĭ Curţeĭ regale; se ştie că socotelile sunt ţinute cu atâta esactitate de Carol I personal, în cât şi hainele vechĭ nu pot eşi din Palat fără ştirea Sa.

Pe lângă poreclele bine meritate pe carĭ poporul le dă Regeluĭ, trebue dar să adăogăm încă una, aceea de:

Carol giambaşul.

Cele multe înainte! C.

TELEGRAME

PARIS, 13 Octombre. — Ziarul *Les Débats* regretă că guvernul nu s'a mărginit să prezinte tariful maximum singurul care ar fi fost raţional; pe când dacă se aplică tariful minimum orĭ-ce modificare ulterioară va avea caracterul uneĭ mĕsurĭ ostile. E de ne înţeles cum ministerul vine de la sine să ceară parlamentuluĭ a pune piedicĭ libertăţiĭ de acţiune constituţionale a guvernuluĭ. — Reforma regimuluĭ vamal începe prin abdicarea guvernuluĭ.

Le *Figaro* anunţă că ministrul Belgieĭ la Paris, d-l de Beyens, se va retrage în curênd; el va fi înlocuit cu actualul ministru de afacerĭ streine Principele de Chimau, care va avea de succesor pe ducele de Ursel.

ATENA, 13 Octombre.— Oraşul prezintă o animaţie extra-ordinară; toată noaptea s'aŭ făcut manifestaţiĭ fără însă ca ordinea să fie turburată. Nicĭ o dată alegerile n'aŭ cauzat o asemenea impresiune; cele două partide desfăşură o mare activitate.

BELGRAD, 13 Octombre. — Regele Milan pleacă mâine în streinătate.—Erĭ a primit vizita d-luĭ Gruicĭ, preşedintele consiliuluĭ; el 'ĭ-a declarat că cuvintele ce i s'aŭ atribuit sunt prea exagerate şi că e mulţumit de starea actuală a ţĕreĭ şi a guvernuluĭ. — Miniştriĭ vor merge mâine să-şĭ ia rĕmas bun de la Regele Milan.

SPITALUL BRANCOVENESC

Domnuluĭ
Pană Pencovici

Stimabile Domn,

Te rog să mĕ erţĭ dacă vin, cu proza mea, să tulbur liniştea ce domneşte în administraţia spitaluluĭ brâncovenesc, linişte de care ar trebui şi bolnaviĭ să se bucure, dar de care aceştĭ nenorocіţĭ sunt astă-zĭ lipsiţĭ.

Nu de mult, la 28 Septemvrie, am scris în coloanele acestuĭ ziar că *economiile ce le impuĭ sunt prejudiciabile chiar bolnavilor.*

Nu aŭ trecut 48 de ceasurĭ după publicarea miculuĭ meŭ articol, şi mi-aĭ adresat o scrisoare, pe care cu plăcere am dat'o publicităţeĭ, scrisoare în care mĕ invitaĭ *a face cea maĭ scrupuloasă şi amănunţită cercetare asupra moduluĭ cum se administrează şi se întrebuinţează averea aşezămintelor brâncoveneştĭ.*

Tot în acea zi m'am grăbit a'ţĭ rĕspunde că *nu am pus nicĭ o dată în dubiŭ buna administrare şi buna întrebuinţare a avereĭ acestor aşezăminte filantropice*, dar adăogam că *economiile impuse de Domnia Ta sunt prejudiciabile chiar bolnavilor.*

Acum permite'mĭ, stimabile Domn, să'ţĭ dovedesc exactitatea celor spuse de mine în zilele de 28 şi 30 Septemvrie.

Ascultă fără a te supăra, şi am convingerea că îmĭ veĭ da dreptate.

Sâmbătă treĭ-spre zece Octomvrie bolnaviĭ tremuraŭ de frig în paturile lor.

Pentru ce?

Fiind-că intendentul ungur al spitaluluĭ — un Român nu s'a găsit pentru această funcţie — nu a dat de cât **zece chilograme** de lemne pentru încălzitul unuĭ salon pe timp de 24 ceasurĭ.

In acea zi **treĭ-spre-zece Octomvrie,** în nicĭ un salon temperatura nu a trecut peste **12 grade**; în unele s'a coborât până la **8 grade.**

Ce zicĭ, stimabile Domn?

Unde e Sfinţia Sa Monahia Elisabeta Brâncovanu să vază bolnaviĭ tremurând de frig în spitalul fondat de ea!!

Ce făceaŭ doctoriĭ primarĭ în faţa acestuĭ revoltător scandal? — Ce făceaŭ Domnii Internĭ? — Toţĭ tăceaŭ ca peştiĭ, şi bolnaviĭ tremuraŭ de frig.

Ce făceaĭ D-le Patzelt? — Unde eraĭ D-le Buicliu? — Unde petreceaĭ D-le Cantacuzino?

Nu v'aţĭ îndeplinit datoria în acea ruşinoasă zi, faţă cu strĕinul căruia i s'a încredinţat economatul spitaluluĭ.

Unde sunt epitropiĭ aclamaţĭ de colegiul electoral al familieĭ Brâncoveanu?

Termin adresându-mĕ I. P. S.S. Mitropolitul Primat, Preşedinte de drept al acesteĭ Epitropiĭ, şi îl rog respectos să pue capĕt uneĭ starĭ de lucrurĭ pe care mĕ abţin de a o califica.

D. Pană Pencovicĭ are cuvîntul.

Primeşte, stimabile Domn, asigurarea regretuluĭ meŭ, că am fost silit a'ţĭ adresa această scrisoare, şi a distinseĭ mele consideraţiĭ.

Alexandru V. Beldimanŭ.

P.S. In acea zi impiegaţiĭ administrativĭ nu tremuraŭ de frig în odăile cancelarieĭ. In acele odăĭ temperatura trecea peste **14 grade.**

A. V. B.

Iredentismul în Austria

VIENA, 14 Octombre.— Curtea supremă din Viena a judecat afacerea desvoltăreĭ societăţeĭ din Triest „*Pro Patria*". —Avocatul societăţeĭ s'a silit să dovedească că societatea „*Dante Alighieri*", căreia societatea „Pro Patria" îĭ adresase felicitărĭ, nu urmăreşte nicĭ scop de resturnare. Procurorul a arĕtat atitudinea anti-patriotică a societăţeĭ „*Pro Patria*" şi caracterul ostil Austrieĭ a societăţeĭ „*Dante Alighieri*".

Verdictul se va da marţĭ.

Intrunirea de erĭ

Sunt opt zile, am asistat la întrunirea publică convocată de partidul naţional-liberal.

Am auzit pe Dimitrie Brătianu spuindu'ne că bietul Rege e înşelat de consilieriĭ Sĕĭ.

Am auzit pe Mihail Kogălniceanu înşirându-ne fericirile ce ne aşteaptă când partidul naţional-liberal va veni la putere. Acest cântec l'am auzit şi l'am aplaudat mult în întrunirile de la Mazar-Paşa (pe la aniĭ 1874 şi 75), şi am trăit pentru a vedea tristul hal în care căzuserăm pe la 1887 şi 88.

Am auzit pe simpaticul tribun Nicolae Fleva făcêndu-ne tabloul cel maĭ îngrozitor de libertăţile noastre publice compromise. Nicolae Fleva şi eŭ avem trista soartă de a fi tot-d'a-una în opoziţie; însă prefer rolul meŭ de opozant de astăzĭ, căcĭ nu'mĭ fac testamentul când mĕ duc la o întrunire publică; bătăuşiĭ nu mĕ aşteaptă la uşă pentru a'mĭ rupe oasele, nicĭ jandarmiĭ nu închid uliţa pentru a împiedica pe stâlciţĭ de a fugi. Simpaticul Nicolae Fleva le ţine minte ca şi mine toate aceste nelegiuirĭ, contra căror formase o asociaţiune de apĕrare mutuală, asociaţiune în care intrasem şi eŭ.

In fine, la acea întrunire am auzit multe şi de toate, numaĭ de gospodăria comunală a Capitaleĭ nu s'a zis nicĭ un cuvênt. Te credeaĭ în ajunul unor alegerĭ generale pentru ambele Corpurĭ Legiuitoare.

Erĭ am fost la întrunirea publică convocată de partidul conservator, fie acest partid liberal-conservator saŭ concentrat conservator, aceasta nu o ştiŭ şi nicĭ doresc a o şti, căcĭ el este antipodul opiniunilor mele politice.

Am auzit pe Primarul Capitaleĭ făcênd o expunere destul de amĕnunţită a stăreĭ caseĭ comunale; a vorbit de bugetele trecute cu deficitele lor, de împrumuturile trecute şi prezente, de întrebuinţarea acestor împrumuturĭ; într'un cuvînt, am auzit cu plăcere pe un mandatar dând seamă alegătorilor sĕĭ de faptele sale.

Nu s'a vorbit nicĭ de Regele, nicĭ de miniştri; nicĭ de politică internă saŭ externă.

Subiectul discursuluĭ nu a fost de cât asupra gospodărieĭ comunale.

Fie-care înţelegea că suntem în ajunul alegerilor generale comunale.

O întrebare se impune:

De ce D-niĭ Cariagdi şi Fleva nu convoacă pe alegătoriĭ lor pentru a le da cont de gestiunea avereĭ comunale pe tot timpul cât aŭ fost Primarĭ?

O datorie de conştiinţă le impune aceasta.

Fi-va amicalul meŭ sfat ascultat?

Vom vedea.

A. V. B.

DESVELIREA STATUEI LUI ASAKI

Corespondenţă specială a „Adevĕruluĭ"

Duminică 14 (26) Octombre 1890.

Desgroparea osemintelor

Sâmbătă s'a făcut desgroparea osemintelor mareluĭ patriot şi ale soţieĭ sale, cu tot ceremonialul prescris de dogmele bisericeĭ ortodoxe; ele aŭ fost transportate la Catedrala Mitropolieĭ.

Conferinţa D-luĭ V. A. Ureche

Tot Sâmbătă la orele 2 p. m., în sala Universităţeĭ d'aci, D. V. A. Ureche, profesor la Universitatea din Bucureştĭ, şi membru în comitetul de iniţiativă pentru ridicarea monumentuluĭ luĭ Asaki, a ţinut o conferinţă publică în care a arĕtat în trăsurĭ generale, viaţa şi operile mareluĭ învĕţător.

Prin îngrijirea comitetuluĭ această interesantă şi instructivă prelegere s'a tipărit aci în Iaşĭ şi s'a distribuit tuturor ziarelor.

Sf. Paraschiva

Duminecă am avut aci mare praznic bisericesc, căcĭ s'a serbat pomenirea Cuvioaseĭ Paraschiva, patroana Iaşilor, ale căreĭ moaşte se află aduse de Vasile Lupu pentru biserica Treĭ-Ierarchĭ.

Leturgia s'a oficiat cu mare pompă de către Inaltul Mitropolit al Moldoveĭ Iosif Naniescu.

Afluenţa credincioşilor era extra-ordinar de mare. Pe toată strada Ştefan-cel-Mare din faţa Mitropolieĭ, în curte şi biserică mulţimea era compactă.

Panachida soţilor Asaki

La orele 10 dimineaţa sfîrşindu-se leturgia, s'a cetit de către P. S. Mitropolit moliftele prescrise de ritualul religieĭ creştine pentru mutarea rĕmăşiţelor pămênteştĭ ale soţilor Asaki, în faţa uneĭ nenumĕrate mulţimĭ şi a reprezentanţilor autorităţilor şi diferitelor societăţĭ din ţara de sus precum şi a tuturor şcoalelor din Iaşĭ carĭ aŭ luat parte la ceremonie în complectul lor, purtând fie-care drapelul precum şi câte o coroană.

Procesiunea

La 11 ore serviciul bisericesc sfîrşindu-se, procesiunea a pornit, potrivit programuluĭ publicat în *Adevĕrul*, parcurând stradele Ştefan-cel-Mare, Golia, Primărieĭ, prin faţa statueĭ luĭ Miron Costin şi eşind iar în strada Ştefan-cel-Mare.

Coroanele

A şcoaleĭ centrale de fete din Iaşĭ de salcâmĭ şi bobocĭ de trandafirĭ purtată de Cincĭ **Dokiĭ** atât de frumoase pe cât şi de modeste, îmbrăcate în costume naţionale, avênd un drapel lucrat de mână şi reprezintând independenţa ţĕreĭ;

a şcoaleĭ normale Vasile Lupu, purtată de tinerĭ şcolarĭ îmbrăcaţĭ asemenea în costume naţionale de plăeşĭ.

a M. S. Regeluĭ adusă de un adjutant Regal;

a Ministeruluĭ şcoalelor adusă de D. D. Laurian;

a Liceuluĭ din Iaşĭ, însoţită de vechiul drapel al Academiĭ Mihăilene;

a şcoaleĭ comerciale;

a şcoaleĭ de Bele-Arte;

a Gimnaziuluĭ Alexandru cel Bun;

a şcoaleĭ de fiĭ de militarĭ;

a şcoaleĭ de meseriĭ;

a societăţeĭ medicilor şi naturaliştilor din Iaşĭ;

a studenţilor universitarĭ din Iaşĭ;

a studenţilor universitarĭ din Bucureştĭ.

a studenţilor în medicină din Bucureştĭ;

a Externatuluĭ secundar de fete din Iaşĭ;

a Seminaruluĭ Veniamin;

a Teatruluĭ din Iaşĭ;

a Universităţeĭ din Bucureştĭ;

a Ateneuluĭ Român din Botoşanĭ;

a Societăţeĭ pentru învĕţătura poporuluĭ Român din Iaşĭ;

a Lucrătorilor tipografĭ din toată România, reprezentată prin D. Pârvu, fost elev în tipografia *Albina* a luĭ Asaki;

a Reuniuneĭ femeilor române din Iaşĭ;

a şcoaleĭ profesionale din Iaşĭ, a Tîrguşoruluĭ Herţa din judeţul Dorohoiŭ, unde s'a născut Asaki; şi câte una din partea fie-căreĭ şcolĭ primare din Iaşĭ.

Asistenţĭ

Nu pot să spun de cât că aceĭ carĭ aŭ asistat la această mare serbare patriotică, aŭ făcut'o cu toată inima şi dragostea ce se cuvine să aibă fie-care Român pentru slăvirea acelora carĭ ne-aŭ redat bunurile strămoşeştĭ.

Desvălirea Statueĭ

La ora 12 procesiunea soseşte în faţa bisericeĭ Treĭ-Ierarhĭ, pe piaţa căreia este aşezată Statuia, aşa precum cititoriĭ noştri aŭ vĕzut'o la Bucureştĭ.

Se face ceremonia religioasă pentru reîngroparea osĕmintelor soţilor Asaki, după care I. P. S. Mitropolit dă cuvîntul D-luĭ **V. A. Ureche**, care, adresându-se către I. P. S. Mitropolit al Moldoveĭ şi Suceveĭ precum şi către public, arată cum Asaki a luptat şi s'a ostenit pentru binele obştesc.

Asaki, zice D. Ureche, nu poate fi comparat de cât cu munţiĭ ceĭ maĭ giganticĭ, cu Ceahlăul pe care el 'l-a cântat atât de mult. Ca şi un vêrf de munte el s'a luminat întâiŭ şi în urmă a rĕspândit văilor dimprejurul sĕŭ lumina.

După aceea, chemând pe D-nu Primar al Municipiuluĭ îĭ încredinţează monumentul care în acest moment este desvălit. (Strigăte entusiaste de ura).

După D-sa D. **Dr. Asaki** rosteşte următoarele cuvinte:

Inalt Prea Sfinte Părinte,

Domnilor,

De la un capăt la cel-l'alt al ţăriĭ vedem ridicându-se, de un timp încoace, evocaţia splendidă a trecutuluĭ în chip de bronz şi de marmură. Este tributul pe care generaţia actuală îl plăteşte celor ce aŭ luptat pentru libertate şi cultură, şi nu e un semn de mică vitalitate pentru un popor tăria cu care 'şĭ manifestă această recunoscinţă.

Aceste serbărĭ ne daŭ mĕsura consciinţeĭ noastre naţionale. Admiraţia ce avem pentru trecutul nostru ne arată ceea ce putem spera în viitor. Ele ne fac în acelaş timp să ne dăm seamă că ceea ce avem astă-zĭ, achisiţiunile de care ne bucurăm în toate ramurile de activitate, nu ni se datoresc numaĭ nouĕ, ci în mare parte altor luptătorĭ carĭ aŭ muncit şi s'aŭ jertfit.

Opera lor este admirabilă, căcĭ ştiaŭ că giganticele lor sforţărĭ nu puteaŭ isbuti, că alţiĭ vor asista la realizarea idealuluĭ. Dar aveaŭ pentru a 'ĭ susţine flacăra sfîntă a iubireĭ ţĕreĭ, a iubireĭ adâncĭ, nestrĕmutate a neamuluĭ român.

Am moştenit, cu toţiĭ, munca şi inimele lor. Ceea ce vedem astă-zĭ ne întăreşte sufletele. Acest monument este ridicat de întreg poporul românesc care a dovedit înc'odată că orĭ-ce sacrificiŭ făcut pentru dênsul este, cu timpul, rĕsplătit. Şi adâncĭ trebue să fie mulţumirile noastre, Inalt Prea Sfinte Părinte, pentru toţĭ aceĭ carĭ aŭ luat iniţiativa acesteĭ serbărĭ naţionale, amintindu-ne mărimea morală a datoriilor noastre.

Cuvintele d-luĭ G. Asaki sunt primite de asistenţĭ cu entuziasmul cel maĭ mare.

D. **V. Pogor**, primarul Iaşilor, mulţumeşte întêmplăreĭ că în timp de doĭ anĭ de când este alesul concetăţenilor sĕĭ, a avut fericirea să primească douĕ monumente, destinate a perpetua memoria a doĭ dintre ceĭ maĭ ilustri fiĭ aĭ ţĕreĭ şi adaogă că dacă serbarea de azĭ este plină de veselie pentru popor, ea are şi partea sa tristă pentru familia luĭ Asaki, căcĭ 'ĭ aminteşte moartea bunuluĭ sĕŭ. Dar, zice d. Pogor, Greciĭ ceĭ vechĭ, găseaŭ că moartea bună este tot ce aştepta eĭ maĭ cu evlavie. *Evtanazia* — moartea cea bună — este întrebarea ce fie-care om îşĭ pune la apusul vieţeĭ sale, dacă calea de viaţa percursă a fost tot-d'a-una bună, lucru ce pe deplin Asaki a însuşit şi decĭ generaţiile tinere să ia exemple de la el ca şi ele la rândul lor să poată zice că aşteaptă o moarte bună.

D. **D. Laurian** vorbeşte în numele guvernuluĭ, câte-va cuvinte, pentru a împlini o formalitate.

D-nu **Theodor Codrescu** ne poartă prin vorbirea sa prin timpiĭ de restrişte şi ne arată cum Asaki 'l-a ajutat atât pe d-sa cât şi pe alţiĭ d'a se folosi de ştiinţa luĭ, şi cum el, ca şi toţĭ mariĭ patrioţĭ, a suferit lipsa la apusul vieţeĭ sale.

D. Codrescu ne maĭ spune cum îngustimea dragosteĭ pentru cele româneştĭ a stăpânit pe Academicianiĭ noştri, la formarea societăţeĭ academice, când luĭ, învĕţătorul fără seamăn nu i s'a dat locul ce i se cuvenia.

D. N. Ionescu, vorbeşte în numele Academieĭ şi al Ateneuluĭ din Bucureştĭ, făgăduind că va stărui ca bustul luĭ G. Assaki să figureze în ambele aceste instituţiunĭ, şi sfârşeşte prin a ne spune cum Assaki a fost urgisit de călugăriĭ grecĭ şi decĭ fiind că le a luat averile pe carĭ generoşiĭ Domnitorĭ le dăruiră naţiuneĭ române se cuvine ca şi statua luĭ Assaki să fie aşezată chiar pe locul în care să tolănea egumenul Grec de la Treĭ Ierarhĭ.

D. Dr. Istrati aduce omagiele corpuluĭ profesoral al Universităţeĭ din Bucureştĭ şi scuză pe rectorul eĭ că n'a putut veni însuşĭ.

Primarul din Herţa aduce tributul de falǎ şi recunoştinţă al concetăţenilor sĕĭ pentru fiul târgşoruluĭ sĕŭ.

După D-sa maĭ vorvesc d. Bădescu din Botoşanĭ, un medic veterinar şi d. Policrat, student în numele societăţeĭ *Unirea*.

D. Vicol, student în medicină, închee seria discursurilor prin următoarele cuvinte:

Rod depărtat al seminţeĭ aruncate cu atâta patriotism de marele Assaki, institutul cultural care mĭ-a dat plăcuta însărcinare de a'l represinta la această mare serbare, societatea studenţilor în medicină din Bucureştĭ, vine şi depune prin slabul meŭ graiŭ nemărginitul sĕŭ omagiŭ întemeitoruluĭ instrucţiuneĭ române. E îndoit dulce pentru studenţiĭ mediciniştĭ acest semn de veneraţie căcĭ, din familia mareluĭ Assaki ne-a fost dat a avea un medic şi un profesor ilustru. Se ştie că G. Assaki nu s'a mărginit, în deşteptarea ce căuta a face naţiuneĭ, numaĭ la înfiinţarea de şcolĭ *româneştĭ*, la tipărirea de cărţĭ didactice, ziare, etc.; activitatea luĭ s'a întins asupra tuturor ramurilor necesare existenteĭ uneĭ ţĕrĭ. Medicina îĭ este dintre cele mult îndatorate, căcĭ graţie energieĭ luĭ am avut încă de la 1834 prima societate de medicĭ şi naturaliştĭ la Iaşĭ şi primul ziar medical „Foaia medicilor şi naturaliştilor." Dr. Cihac, adus de Assaki din străinătate, şi apoĭ o întreagă pleiadă de oamenĭ marĭ, a căror ridicare se datoreşte tot luĭ Assaki, ca Anast. Fĕtul şi alţiĭ, aŭ căutat cu acest început să ajungă la progresul spre care medicina română face mereŭ paşĭ imenşĭ. In numele studenţilor în medicină din Bucureştĭ, în numele revisteĭ medicale *Spitalul*, salut cu umilinţă rămăşiţele mareluĭ G. Assaki şi monumentul măreţ ce naţiunea îĭ ridică, slab omagiŭ faţă cu mărirea sa, şi depun tributul nostru de admiraţie şi adâncă recunoştinţă.

Dupe aceasta lumea se retrage în cea maĭ perfectă ordine.

*

Seara a avut loc un banchet dat prin contribuţie benevolă, a acelor carĭ aŭ voit să ia parte, în sala Hoteluluĭ Trajan.

*

. . . .

La 9 ore seara s'a dat o reprezentaţie extraordinară în sala Teatruluĭ-Circ Theodor Sidoli, de către Societatea dramatică şi conservatorul de muzică şi declamaţiune, după programul următor:

1. *Imn.* „Copiĭ aĭ Patrieĭ iubite" versurĭ de D-l A. Naum şi muzica de D-l G Musicescu, esecutat de *Corul Mitropolitan*. 2. *Uvertură Naţională* de A. Flechtenmacher dedicată luĭ List, cântată pentru prima oară la anul 1846 cu ocasiunea deschidereĭ Teatruluĭ de la Copou; esec. de *Orchestra Conservatoruluĭ*, condusă de d-l profesor *Ed. Caudella*.

In memoria luĭ Asaky versurĭ de d. *Petru V. Grigoriu* recitate de d. M. Popovicĭ jun.

Partea II.— 3. *Recitărĭ*. 4. *Corul Mitropolitan*, a cântat maĭ multe bucăţĭ alese, din repertorul sĕŭ.

Partea III. — *Plăeşul în'tors din Anglia*, idilă originală cu cântice de Gh. Asaky.

Persoanele: Galian, bătrân prisăcar, d. M. Arceleanu. Codrat, plăeşul, d. M. Popovicĭ (junior). Brădeanu, paznicul satuluĭ, d. Em. Manoliu. Cimbru, june păstor de 13 anĭ, d-na A. Pruteanu. Irina, nepoata luĭ Galian, d-na V. Almăgeanu. Un bĕtrân, d. M. Popovicĭ (senior). *Ţĕranĭ, ţerance.*

Inainte de reprezentaţie D. Em. Manoliu, societar al Teatruluĭ din Iaşĭ, a ţinut o disertaţie istorică asupra Teatruluĭ din Iaşĭ, care a fost foarte mult apreciată de auditor.

*

Şi ast-fel s'a sfârşit această patriotică şi măreaţă serbare, la care şi timpul a contribuit foarte mult, căcĭ unde cu o zi înainte ningea, azi am avut un soare strălucitor.

Argus.

Din Mehedinţi

D. Măcescu, sub-prefect de Strehaia, din ordinul prefectuluĭ, şi D. Urdăreanu din ordinul unuĭ alegător din colegiul I, ţine arestat de opt zile pe un fruntaş Stanciu Drânceanu din comuna Butoeştĭ sub pretext că ar fi furat nişte caĭ acestuĭ alegător junimist.

Parchetul a anchetat faptul şi a recunoscut inocenţa luĭ Drânceanu.—Cu toate acestea sub-prefectul se crede maĭ puternic de cât procurorul.

Rugăm pe D. General Manu să ordone măcar depărtarea acestuĭ sub-prefect nedemn, fiind-că de prefect nu maĭ îndrăznim a vorbi, ştiindu'l inamovibil.

Dar fie sigur D. Urdăreanu că 'ĭ va veni şi D-sale ceasul când va trebui să dea cont de toate aabuzurile, unele săvîrşite şi altele tolerate de el.

Jubileul luĭ Moltke

BERLIN, 12 Octombre.—Asociaţiunile de studenţĭ aŭ dat un banchet în onoarea mareşaluluĭ de Moltke: 2000 de persoane aŭ luat parte, printre carĭ o mulţime de ofiţerĭ superiorĭ, de savanţĭ şi de artiştĭ.—Predicatorul Rogge a ţinut un discurs; profesorul Treitchke a adus laude armateĭ germane.—O depeşă de felicitărĭ s'a expediat d-luĭ de Moltke care maĭ 'nainte adresase o scrisoare studenţilor mulţumindu-le de manifestaţia ce fac în onoara sa.

VIENA, 14 Octombre.—Consiliul municipal a respins propunerea membrilor neliberalĭ de a adresa felicitărĭ mareşaluluĭ Moltke.

BERLIN, 14 Octombre.— Mareşalul de Moltke a sosit azĭ dimineaţă: populaţiunea i-a făcut o primire călduroasă.

BERLIN, 14 Octombre.—20,000 de persoane din toate clasele populaţiuneĭ aŭ luat parte la retragerea cu facle şi la manifestaţia ce s'a făcut la locuinţa mareşaluluĭ de Moltke. Preşedintele comitetuluĭ de organizare a manifestaţie a ţinut un discurs, la care a respuns mareşalul mulţumind cetăţenilor din Berlin pentru frumoasa ovaţiune ce'ĭ fac. El a zis că restabilirea Imperiuluĭ German este opera mareluĭ Impĕrat Wilhelm I. Imperiul poate fi mândru de capitala sa unde o idee patriotică e de ajuns pentru a întruni pe toţĭ cetăţeniĭ. Terminând el a adaus: primesc ovaţiunea pentru Germania şi pentru Germanĭ.

O deputaţiune a ofiţerilor austriacĭ din regimentul 71 a sosit la Berlin pentru a felicita pe mareşalul Moltke remiţându-ĭ şi o scrisoare din partea Impĕratuluĭ Frantz-Iosef.

Societatea corală a institutorilor din Berlin a dat azĭ dimineaţă la 9 ore un concert în faţa locuinţeĭ mareşaluluĭ de Moltke.—Mareşalul a primit după acea felicitările membrilor din familia sa, a tutor ofiţerilor şi amploiaţilor statuluĭ ungar.—La orele $11^1/_2$ prima companie din regimentul întâiŭ de infanterie din garnizonă cu drapelele regimentelor de infanterie din garnizonă şi escadronul întâiŭ a regimentuluĭ de cuirasierĭ purtând stindardele aŭ venit în faţa coloaneĭ triumfale.—La orele $11^3/_4$ Impăratul a sosit în faţa hoteluluĭ mareşaluluĭ de Moltke; compania şi escadronul aŭ înaintat şi aŭ defilat; mareşalul era în balcon cu capul descoperit.—Dupĕ defilare drapelele şi stindardele aŭ fost duse în hotel. In acest timp, generaliĭ comandanţĭ, d-l de Caprivi, deputaţiunea ofiţerilor austriacĭ, generalul ruz Kutusoff.....

Eraŭ adunaţĭ în salon; eĭ aŭ fost salutaţĭ de către Impĕrat. Puţin după aceea a apărut şi mareşalul, însoţit de generalul de Waldersee şi de toţĭ ofiţeriĭ superiorĭ din statul-major; el a primit felicitările Impĕratuluĭ, a Principeluĭ moştenitor, a Principilor Henri şi Leopold, etc., şi a generalilor. D. de Moltke a primit scrisorĭ de felicitare din partea Ţaruluĭ, a Regeluĭ Suedieĭ, a Sultanuluĭ care'ĭ aminteşte serviciile aduse de mareşal când era în serviciul Turcieĭ, a Principeluĭ de Galles, şi o telegramă foarte prietenoasă din partea Principeluĭ de Bismarck.

După amiază mareşalul a primit deputaţiunile oraşelor. De Farckenbeck, primarul Berlinuluĭ, ĭ-a remis actul fondăreĭ uneĭ instituţiĭ de caritate cu un capital de 50,000 de mărcĭ şi care va purta numele de Moltke.— Mareşalul a respuns că acesta este cel maĭ frumos cadoŭ ce putea primi.

La 7 ore a fost un prânz de gală la Potsdam, la care a luat parte: Impĕratul, Impărăteasa, Principiĭ, generaliĭ, mariĭ demnitarĭ aĭ Statuluĭ, Contele Şuvaloff, general Kuturoff.—Impĕratul a ridicat un toast mareşaluluĭ.

D. de Moltke s'a întors după aceea la Berlin cu un tren imperial special; —el a fost viŭ aclamat de către mulţime.

DIN VASLUI

Avem zăpadă, şi zăpadă în toată forma. Miercurĭ a nins toată ziua şi toată noaptea, aşa că dealurile şi câmpiile sunt peste tot albe.

*

Cu scăderea temperatureĭ n'a scăzut însă şi căldura candidaţilor la alegerile comunale. Eĭ se mişcă, eĭ lucrează, fără a ţinea seamă dacă ninge orĭ plouă, dacă e soare orĭ vânt. Nu s'a stabilit până acum nicĭ o listă definitivă. Cel ce are maĭ mare siguranţă de reuşită este D. N. Ciurea, actualul Primar. In adevĕr, alegătoriĭ vasluenĭ ar face bine să trimită din noŭ pe d. N. Ciurea la Primărie, căcĭ, d-sa cât a fost în capul oraşuluĭ a dat probe de capacitate, de hărnicie şi de bună-voinţă. De la d-sa sunt în Vas-

---

FOIŢA ZIARULUI „ADEVĔRUL"

3

Adolphe Aderer

MONNA MARIA

II

Marchiza nu se împotrivise dorinţeĭ ficeĭ sale adoptive. Şi Monna, ca s'o convingă, îĭ zisese:

— Dacă m'aş purta tot-d'a-una îmbrăcată franţuzeşte, am ajunge în cele din urmă, mămuţă dragă, ca să uităm .. trecutul. Când port fusta mea napolitană mi se pare că sunt încă cu d-ta în atelierul d-luĭ Berthé. Atuncĭ par'că te vĕd pentru întâia oară şi fericirea mea creşte în fie-care zi...

Nu'ĭ vorbă, toaleta franceză se potrivea tot aşa de bine ca şi cea italiană cu frumuseţea Monneĭ. Costumele ajustate o prindeaŭ tot aşa de bine ca şi corsagiul larg şi jupa plată. Nu era nevoe de nicĭ un meşteşug pentru a'ĭ scoate fineţea talieĭ şi eleganţa formelor, calităţĭ destul de rare la Italience.

Şi, dupe amiază, când trecea cupeul marchizeĭ, tras de doĭ caĭ vineţĭ, prin aleele păduriĭ Buloniĭ saŭ când cobora aleea Câmpilor-Elyseĭ, ar fi crezut cineva că marchiza cu părul prea puţin nins era muma feteĭ cu coadele bălane. Restul zileĭ îl petreceaŭ cu miile de preocupărĭ carĭ umplu viaţa damelor marĭ: să facă vizite numeroaselor prietene ale familieĭ de Caserte, să se ducă la croitoreasă saŭ la modistă, să facă act de prezenţă la vînzările saŭ la serbările de caritate.

Marchiza se deda iar cu plăcere unor obiceiurĭ de carĭ se lepădase aproape cu desĕvîrşire de când vĕduvise. Rolul de mumă tînĕră pe care şi'l luase îĭ îndulcea în fie-care zi tot maĭ mult amarul amintirilor. Sănĕtatea perfectă, veselia şi dragostea recunoscĕtoare a Monneĭ rĕsplăteaŭ pe deplin complezenţa şi îngrijirile eĭ.

Cu ocazia tablouluĭ în care Monna era figura principală, Ernest Berthé, deja onorat cu toate recompensele pe carĭ le poate dori ambiţia unuĭ artist, îşĭ vĕzuse gloria consacrată printr'o distincţiune supremă: Academia artelor frumoase îl alesese ca să înlocuiască pe unul din ceĭ maĭ iluştri pictorĭ aĭ şcoaleĭ franceze, care murise chiar în anul acela.

Fiind că prânzea maĭ de multe orĭ pe sĕptămână la hotelul din strada Varenne, într'o seară rĕspunse zîmbind Monneĭ care'ĭ exprima încă o dată recunoştinţa sa, bucuroasă că reaminteşte trecutul:

—Tu nu ştiĭ, M[illegible] toţĭ membriĭ institutuluĭ sunt [illegible] şi confraţiĭ lor din Acad[illegible] franceză? Tu spuĭ că ţ'[illegible] datorez [illegible]icirea vieţeĭ tale, însă [illegible] îţĭ datorez maĭ mult, fiind că m'aĭ făcut nemuritor !...

In fie-care an, la 1 Maiŭ, marchiza şi fie-sa nu uitaŭ să asiste la [illegible] Salonuluĭ, şi, printr'o sup[illegible] cu totul napolitană. Monna începea vizita ducêndu-se să vadă maĭ întâiŭ opera nouă a bine-făcĕtoruluĭ sĕŭ. In fie-care Sâmbătă, zi de primire la maestru acasă, ea îĭ ducea tot ce studiase peste sĕptămână. Fiind foarte bine înzestrată pentru pictură, ea cultiva arta asta cu maĭ mult foc de cât pe cele l'alte. „Ea voia—zise Monna într'o zi—ca portretul pictoruluĭ, făcut de dânsa, să figureze în galeria marchizeĭ de Caserte."

Dupe ce se închidea Salonul, când încep să se îngălbinească frunzele arborilor parisienĭ, marchiza pleca la castelul sĕŭ din Touraine, ducênd cu dânsa pe ceĭ maĭ de frunte profesorĭ aĭ feteĭ, pentru ca instrucţia eĭ să nu fie întreruptă nicĭ o clipă. In ţara asta frumoasă ale căruĭ minunĭ le-aŭ celebrat atâţia poeţĭ şi scriitorĭ, Monna Maria, maĭ liberă, nu 'şĭ maĭ stăpânea bucuria. Cu toată bunătatea mumeĭ sale adoptive, cerinţele vieţeĭ pariziene supăraŭ câte-o dată instinctele de independenţă carĭ sunt în inima orĭ-căreĭ creaturĭ născută în ţara luĭ Masaniello. In valea asta a Cher-uluĭ fata se schimba pentru o bucată de vreme în fata fostuluĭ lazzarone. Când încăleca pe câte un cal iute şi mergea alĕturĭ cu trăsura marchizeĭ pe şoselele cele marĭ mărginite cu copacĭ; când se punea într'o yolă (1) şi cu braţele'ĭ nervoase o făcea să zboare pe gârla care înconjura parcul. Câte o dată din potrivă, coprinsă de melancolie, şedea, departe de castel, la umbra copacilor şi părea ca ascultă glasul matern al natureĭ care vorbea inimeĭ sale în marea tăcere a câmpiilor.

(1) Luntre cu pânze şi cu lopeţĭ.

III

Pe Monna Maria o atrăgea în Touraine şi dorinţa de a vedea acolo pe bĕtrânul Castagno care, după treĭ-patru anĭ se lăsase de meseria de model, şi pe care marchiza îl dedese ca ajutor grădinaruluĭ casteluluĭ. Pentru bietul om, care tot restul anuluĭ nu avea cu cine să vorbească dialectul napolitan, era adevĕrată sĕrbătoare venirea feteĭ. Monna îĭ încredinţase o misiune importantă: fiind-că nu ştia în ce loc se odihneşte muma şi tatăl eĭ, voise să consacre cel puţin amintireĭ lor un monument al dragosteĭ eĭ fieştĭ. Dobândise fără greutate voia marchizeĭ ca să zidească în locul cel maĭ des din parc o capelă mică funerară unde se ducea în fie-care zi să se roage. O lampă ardea neîntrerupt în modestul mormînt şi după ce se întorcea în Paris Monna cu bine făcătoarea sa, Castagno o îngrija ca să nu se stingă nicĭ o dată. El maĭ întreţinea şi câte-va florĭ şi dacă, cum credea Monna, sufletele tatăluĭ şi mumeĭ eĭ pribegeaŭ cum-va prin prejurul miculuĭ mausoleŭ, apoĭ se scăldaŭ într'un parfum dulce.

Ast-fel Monna, crescênd în mijlocul uneĭ averĭ ne sperate, nu uitase nicĭ pe biata eĭ mumă de a căreĭ figură îşĭ aducea puţin aminte, nicĭ pe tatăl sĕŭ, cu care trecuse prin încercările cele maĭ grele, nicĭ pe prietinul care, cu toată mizeria luĭ, o luase ca s'o îngrijească. Schimbarea poziţieĭ nu'ĭ stricase inima. Afară de aceasta, gândurile serioase nu'ĭ stricaŭ de fel seninătatea obişnuită a sufletuluĭ sĕŭ; maĭ mult de cât inteligenţa şi spiritul, bunătatea este un izvor nesecat de bucurie înlăuntrică şi comunicativă. Orĭ în ce loc se arăta Monna rĕspîndea înprejuru'ĭ pacea şi veselia.

Marchiza, împăcată acum de fiica sa adoptivă cu plăcerile vieţiĭ, primea foarte multă lume în castelul sĕŭ din Touraine. Cât ţinea sezonul era numaĭ un şir de invitaţiĭ şi de vizite maĭ mult orĭ maĭ puţin lungĭ: maĭ cu seamă în Septembre, adică pe vremea vênătorĭ, când se găseşte foarte mult vînat acolo, domeniul se popula cu nobiliĭ Nemrozĭ din partea loculuĭ, cu maĭ multe familiĭ pariziene şi chiar cu câţĭ-va streinĭ prietinĭ şi rude ale marchizeĭ.

Ceĭ maĭ mulţĭ din mosafiriĭ aceştia cunoşteaŭ istoria Monneĭ; nicĭ unu nu ar fi cutezat să facă măcar cea maĭ mică aluzie. Nicĭ unu, iar din ceĭ carĭ eraŭ în vîrstă de căsătorire nu s'ar fi gândit la micuţa sălbatică; ştiind pe marchiza că nu'ĭ capabilă ca să despoae pe aĭ sĕĭ în profitul uneĭ streine, eĭ nu judecaŭ că frumuseţea Monneĭ va putea face să i se uite condiţia şi omagiile lor interesate se adresaŭ cu deosebire tinerelor moştenitoare primite ca şi dânşiĭ în castelul marchizeĭ de Caserte.

(Va urma)

lui cele mai bune locale de şcoală, de la d-sa a pornit ideia aducerei apei în oraş şi alte lucruri folositoare.

Se vorbeşte că şi D. Căpitan Gorgos ar fi un cap de listă, bine înţeles contrarie D-lui Ciurea.

*

Miercuri avu loc licitaţia pentru construirea localului gimnaziului real din localitate. S'aŭ prezintat doui concurenţi: D. farmacist Ortinschi şi D. Zamparoti, care a lăsat un preţ mai avantagios ¼% sub deviz.

Comisiunea înaintea cărela s'a ţinut licitaţia era compusă din D. Georgescu, loco-ţiitorul de Prefect, D. N. Ciurea, Primarul oraşului, D. S. Severin, directorul gimnaziului şi D. Mironescu, membru al comitetului permanent.

*

Stradele oraşului suntcu treerate în sus şi în jos de câini turbaţi. Astă-zi chiar după ce un câine turbat s'apreumblat prin saloanele primăriei, s'a coborât şi a muşcat nu mai puţin de 4 oameni, intre care şi un elev din gimnaziŭ. Intrebăm pe D. Poliţaĭ, trăim în codru, în satul lui Cremene, unde sunt gardştiĭ?

*

Duminică 14 a. c. în urma reparaţiilor făcute va avea loc sfinţirea bisericei Sf. Ioan, zidită de Ştefan cel Lare, şi a doua zi, ori a treia zi sfinţirea capelei de la cimitir. Episcopul de Huşi va veni însoţit de o escortă cât se poate de numeroasă, aşa că biata Primărie a trebuit a scoate *una mie lei* pentru comedia asta..

*

Zilele trecute avu loc în saloanele primăriei, balul dat pentru ajutorarea elevilor săraci din gimnaziŭ şi şcoalele primare. Prin stăruinţa Primarului şi a Directorului gimnaziului balul a reuşit bine. Nu se ştie până acum venitul net. Maĭ mulţi copii de înaintea balului încă primise cărţi de la Primărie.

X.

MARCEL PRÉVOST

SCRISORI DE FEMEI

Amantul din Urma

(Doamna Le Coutelier, din Bourges, câtre d-na Esperant, din Paris)

În scrisoarea ta, scumpă Matildă, mě întrebi cu mult dor de inimă cum merg cu sănătatea. Tăcerea mea îndelungată ţi se pare ţie că nu e semn bun; şi fiind-că tu prietină vechie a mea, ştii ce nenorocire m'a lovit acum cinci luni, stărueşti, cu multă dulceaţă, ca să'ţi mărturisesc pricina mâhnireĭ mele.

Ei bine, aşa e, scumpo, am plâns, am crezut că mor când m'a părăsit aşa de aspru Petre Delavan, omul pe care l'am iubit maĭ mult în viaţă... Ş'apoĭ, ceva neaşteptat m'a legat de speranţă, mi-a dat iar puterea de a trăi.. Şi iată că acum sânt mângâiată, liniştită, aproape fericită...

*

Iţi aduci aminte, cred, împrejurările măritişuluĭ meŭ cu Alfred Le Coutelier, sînt azi 19 aniĭ de atuncĭ zi cu zi. Iţi aduci aminte ultimele noastre vacanţe de fete, petrecute la moşia noastră la Sonpize. Ah! ce vesele vacanţe, cu bucuria că ne am emancipat înfine, cu casa plină de lume şi viaţa înaintea noastră.

Câte planuri aventuroase făceam noi atunci, pe când ne preumblam, ţinându-ne în braţe, prin aleele parcului! Tu voiaĭ să te mărităţi cu un consul, ca să te ducĭ în Oceania. Azi, când mě gândesc, mě spăimântă gustul de Oceania: pe atuncĭ asta mi se părea foarte firesc şi nicĭ nu'ţi ceream explicaţii...

... Ce scumpă'ĭ vremea acea de nebunie! Eŭ, hotărîsem în inţelepciunea mea că n'am sa mě mărit cu nimeni altu de cât cu un ofiţer şi nici acela din infanterie, iac'aşa!

Ştie Dumnezeŭ dacă mě gândeam atunci la micul Le Coutelier, abia cu ceva mai mare de anĭ de cât mine, abia eşit din şcoala de Poduri şi şosele, care era aşa de sfios şi de stângaci! Când imĭ spuse tata hotarît, intr'o seară, că el o să'mi fie bărbat, începuĭ să rîd, pe urmă să plâng. Bărbatul meŭ, copilul acela! Eŭ care socoteam pe om ca e bărbat numaĭ de la 35 de anĭ în sus, dacă era civil, şi dacă era militar, numa dacă era căpitan saŭ maĭ mare! Insfirşit, mě hotărîi, cum ne hotărîm noi tot-d'auna la măritiş—ca să mě mărit, mě hotărîi să primesc darurile de nuntă, apoĭ pentru ceremonie, pentru voiaj, pentru vizite, pentru cărţile cu „*D, şi D-na X...*" Ce prostuţe sîntem bietele de noi fetele.

Cu aerul luĭ extraordinar de tênĕr bărbatul meŭ era drăguţ băiat; avea ceva venit care 'ĭ rămăsese de la mama lui, ş'afară de asta era croit pentru un viitor stralucit, fiind-că ieşise al treilea din Politehnica şi avea slujbă bună la drumurile de fier Orleans. Insfirşit el mě adora pozitiv. Dar ce vreĭ tu? După ce ne-am cununat, ca şi maĭ nainte, nu'l puteam judeca serios; ba acum era şi maĭ greŭ pentru mine. Bietu băiat îşi împlinise funcţia luĭ de iniţiator cu o stîngăcie ingenuă! Drept să'ţi spun, el era mai nou în materie de cât mine! Mi s'a spus că aşa sînt cam toţi cei carĭ ies întâi din şcoala de Politehnica.

Atât mai rěŭ pentru el; cu chip...

acesta el aŭ de doě orĭ dreptate să fie înşelaţi de nevestele lor. Cela-lalt cuvînt este că, în viaţă, el întâlnesc şi sînt des în vizită cu mulţi ofiţeri cari aŭ fost camarazi de şcoală cu dînşiĭ, şi care 'ĭ tutuesc numaĭ de cât.

Arsenalul, şi şcoala de pyrotehnie m'aŭ pierdut. La fie-care doě zile Alfred aducea acasă câte un băiat nalt cu mustăţi, cu haina strălucitoare de galoane şi cu sabia zdrăngănind, şi îmi zicea: — Scumpa mea Albertină, iţi recomand pe D. Cutare—care a fost camaradul meŭ pe promoţiune (saŭ care a fost înaintea mea, saŭ care a făcut armata tot o dată cu mine, lucrul acesta varia)—unul din cei maĭ strěluciţi ofiţeri de artilerie.

Şi se tutuiaŭ grozav... Ştiĭ tu, când tutueşte cine-va aşa de iute pe bărbat maĭ tot-d'a-una ajunge ca să tutuiască şi pe nevastă!.. Pe câţi artilerişti d'aceştia l-am tutuit, Doamne!

Asta a fost pe când eram eŭ în tinereţea mea adevărat nebună, de la 20 până la 28 de ani. Tot timpul acesta nu pot zice că am iubit. M'am lăsat să fiŭ luată de ori-cine îmĭ plăcea, fără să mě gândesc, fără calcul, fără să cercetez ce sentimente inspiram curtezanilor mei. Nu am nevoe să'ţi spun că Alfred n'a vězut nimic şi că îmi aducea mereŭ camarazĭ d'ai luĭ. Ah! să mě crezĭ că în aceşti opt ani, Arsenalul şi şcoala de pyrotehnie aŭ fost foarte apreciate de armele speciale!

Ajunsesem cam la 30 de anĭ şi mărturisesc că apucasem pe un clin foarte primejdios, când avuiŭ fericirea să întâlnesc pe Petre Delavan, care mě fixă şi mě scăpă. Petre era de 40 de ani, era d'o frumuseţe nespusă de Spaniol din coloniĭ, şi avea o cunoştinţă de femeĭ extra-ordinară. Medic de provincie, era celebru în cele ţ4 saŭ 5 departamente a căror capitală este Bourges. A venit acasă, chemat de mine pentru crize nervoase pe care începusem să le am foarte dese şi *numaĭ de cât* il iubiĭ.

Stărueşte asupra vorbi „numai de cât" fiind-că iuţeala cu care izbucni pasiunea aceasta fu neauzită. Şi chiar el mě iubi. Pentru întâia oară mě simţiĭ obiectul unui sentiment aprins, adânc, exclusiv; pentru întâia oară fuĭ stăpânită de o voinţă mai mare de cât a mea—fuĭ dominată, dulce. Acum nu mai luam seama la mostrele tuturor promoţiunilor din şcoala Polytehnică pe carĭ mi le aducea Alfred. Chiar pe bietul Alfred fuĭ silită să'l gonesc de lângă patul meŭ: Petre pretinsese şi l'am ascultat prea bucuros. Pentru a justifica inlěturarea aceasta, m'am prefăcut că sufer de o afecţiune intimă care avea nevoe de cele mai marĭ menajamente: Petre o decoră cu un nume ştiinţific pe care i'l destăluiĭ bărbatului meŭ. Un amant doctor, vezĭ tu, este visul uneĭ femei.

Şi aniĭ trecură, cel maĭ bunĭ din viaţa mea, anĭ curaţi de iubire intr'al căror curs nici pasiunea luĭ Petre nici a mea nu slăbi. Dragostea de acum fu rescumpěrarea anilor meĭ de maĭ nainte, a anilor de libertinagiŭ şi de neorândualā sentimentală. Puţin îmĭ păsa de tot ce nu era amantul meŭ: l-am fost de o credinţă care ar putea sluji de pildă istorică. Alfred cunoştea saŭ nu desonoarea luĭ? Îmi vine să cred Negreşit că el a ghicit dragostea noastră. Insă boala pe care mi-o ştribuia el i se părea un mijloc de apărare — şi afară de asta, stima luĭ, respectul luĭ pentru mine (de multe orĭ mi-a spus'o) îl impiedicaŭ de a mě crede capabilă să cad. Ori-cum ar fi, dacă a suferit—a suferit şi a tăcut.

*

Visul se sfîrşi tot cu iuţeala cu care începuse.

Intr'o dimineaţă — (ah! cât de bine 'mi aduc aminte acea rece dimineaţă de Aprilie!)— o scrisoare a luĭ Petre mě vesti că se însoară. Se căsătorea, în Paris, cu o věduvă tânără de 27 de ani. Dar o să crezĭ tu că el avea 50? Il avea, îl împlinise: şi cu toate acestea iţĭ jur că era tot acelaş, cavaler frumos, cu capul de *conquistador*, care 'mĭ captivase inima cu zece anĭ maĭ 'nainte: bătrineţea nu se lipeşte pe măscile acestea de pergament.

O zi şi o noapte zăcuiĭ intr'un fel de prostire, nu fuseĭ în stare să mě gândesc la nimic: pe urmă mě apucară frigurile şi sěptămânĭ întregĭ am fost adevěrat „intre viaţă şi moarte." Când 'mĭ am venit în simţirĭ, am zărit lângă patul meŭ pe Alfred, care mě îngrijise —mi s'a spus—ca o mumă. Tot aşa de bine m'a îngrijit şi în timpul convalescenţeĭ; şi când corpul şi capul meŭ nu maĭ fură în primejdie, tot bărbatul meŭ îngriji bietu'mĭ suflet bolnav, tot ele îl pansă cu vorbe dulcĭ... Eŭ, plângeam, plângeam mereŭ, fără chiar să vreaŭ să nădăjduesc că intr'o zi nu am să maĭ plâng: şi 'mi-am pitit mîhnirea şi slăbiciunea mea în dragostea luĭ indulgentă, tot d'a-una deschisă pentru mine... Adevĕrat că dacă nu era Alfred, n'aş fi avut curagiul să trăesc.

....In ziua când crezuĭ că 'mi-aŭ venit toate puterile, îndrăzniĭ să fac o probă, de care până atuncĭ mě temeam.

Rezimată pe braţul bărbatuluĭ meŭ mě duseĭ până la oglinda—psyché Ludovi XVI şi mě uitaĭ... Nu maĭ eram eŭ ce vězuĭ acolo: era numaĭ spectrul tinereĭ femeĭ pe care o cunoscusem plină de viaţă, iubitoare şi iubită. Ţipaĭ de disperare; căzuĭ în braţele luĭ Alfred. El mě strînse cu foc şi puindu-şi gura în urechea mea îmĭ şopti vorbele acestea care se coborîră în mine ca un balsam:

—Eştĭ tot frumoasă, tot tinĕră, tot dorită... Te iubesc!

Ziua aceea fu adevěrată zi a noastră de nuntă...

*

Ce să 'ţi maĭ spun, Matildo?

Recunoştinţa, mîhnirea, emoţiunea nervilor mě dăduseră înapoĭ bărbatuluĭ meŭ: el ştiu să mě păstreze şi să mě ţie. După douĕ-zecĭ de anĭ de viaţă nepăsătoare, băgaĭ de seamă de o dată că el era tînĕr, devotat, inteligent, încântător, că mě iubea. Şi el nu minţea nicĭ o dată când îmĭ spunea: Eştĭ tot frumoasă. El care mě adorase numaĭ pe mine în viaţa luĭ, mě vede azĭ tot cum eram la douĕzecĭ de anĭ, când ne-am luat... Ast-fel pentru el şi pentru mine, iubirea şi tinereţea aŭ revenit târziŭ, tocmaĭ ca liliacul pe care 'l vedem că toamna înverzeşte şi înfloreşte a doua oară..

M'am rugat de bărbatul meŭ ca să nu 'mĭ maĭ aducă prietenĭ d'aĭ luĭ din şcoală. După dorinţa mea, am schimbat şi doctorul şi cel care mě îngrijeşte acum este un bătrîn alb colilie.

Dacă vre-o dată mi se deşteaptă în mine ecourĭ vechĭ neadormite încă de tot, saŭ dacă în faţa ochilor meĭ joacă umbre de militarĭ saŭ vre-un profil de nobil cuceritor alerg la oglindă, mě privesc bine intr'însa, 'mĭ număr zbîrciturile şi periĭ albĭ care 'mi-aŭ rěsărit şi aud un glas misterios care 'mĭ zice:

—Bagă de seamă! Acum a venit sfîrşitul sfîrşitului... Păstrează'ţi bine pe bărbatul tĕŭ—pe amantul tĕŭ din urmă!

. . . .

I. S. Sp.

O întîmpinare

Primim din partea D-lui Iacomi, profesor la liceul Sf. Sava, următoarea întîmpinare la acuzaţiunile ce-i s'aŭ adus:

Domnule Redactor.

Am citit în stimabilul D-voastră ziar de la 12 Octombre 1890 o infamă calomnie la adresa mea, în care vi se denunţă că eŭ practicez un comerţ scandalos, adică, că eŭ silesc pe eleviĭ claseĭ I să-mĭ cumpere prosodia, că cei ce nu vor să se supue capătă note rele, că ceĭ-l'alţi din protivă capătă notele cele maĭ bune. Vě rog ca, în interesul adevěrului să publicaţi urmĕtoarea formală desminţire a mea. Eŭ nicĭ odată n'am recomandat cartea mea la eleviĭ claseĭ I pentru că n'aŭ nicĭ-o necesitate de dînsa, dar unii din eĭ aŭ vrut să o cumpere pentru ce să o aibă în clasele urmĕtoare unde această carte le este folositoare, spre a fi scutiţĭ de a maĭ urmări cu scrisul explicările mele. Cei ce o cumpĕră de la mine cartea mea nu pot căpăta de cât numaĭ nota meritată, ca şi cel ce nu o cumpără, cācĭ nimenĭ nicĭ nu a fost nicĭ nu este silit de mine ca să o cumpere. Primiţĭ vě rog anticipatele meĭ mulţumirĭ pentru publicarea acestuĭ rĕspuns al meŭ care se face la lumina zileĭ şi prin care mĕ apăr în contra mărşavuluĭ calomniator care v'a indus în eroare şi care m'a isbit din întunerec.

M. G. Iacomi

ULTIME INFORMATII

La inaugurarea Statueĭ luĭ Asaki nicĭ un dinastic n'a pomenit pe M. S. Regele, nimenĭ n'a îndrăznit să 'l laude.

Onoare tesenilor, căcĭ eĭ daŭ dovezĭ tutulor Românilor că această Ţară nu dateazā de la descălicarea Neamţuluĭ printre noĭ.

Maĭ mulţĭ studenţĭ universitarĭ invită pe colegiĭ lor a se întrunĭ în sala Universităţeĭ, Marţĭ seara ora 7½, spre a lua o atitudine hotărâtă faţă de adunarea naţională Transilvană.

La şcoala centrală de fete mutată în noul sĕŭ local din strada Icoaneĭ este lăsată în voia întâmplăreĭ.

Pe lângă că localul cel noŭ este abia terminat de curând apoĭ nicĭ nu se face foc prin clase şi maĭ ales în dormitoare.

Credem că n'ar fi rĕŭ să se ia o mĕsură în privinţa aceasta, spre a nu expune copiele să se bolnăvească.

Tribunalul de Ilfov, secţia a doua a condamnat pe Ispas şi Fidot, autoriĭ scandaluluĭ din strada Stindarduluĭ la câte 6 luniĭ o zi închisoare şi 500 de leĭ despăgubirĭ.

D. Mareş a fost achitat.

Ispas şi Fidot aŭ făcut apel în contra acesteĭ sentinţe, de asemenĭ şi partea civilă a făcut apel.

Comisiunea aleasă de Primăria Capitaleĭ pentru recepţiunea lucrărilor Uzineĭ hydraulice de la Cotrocenĭ, va începe îndată recepţia acestor lucrărĭ.

Această comisiune se compune din D-niĭ Râmniceanu, inginer şi consilier comunal şi inginer C. Olănescu şi C. Mironescu.

Obrăzniciile unguruluĭ Crijanici, economul spitaluluĭ Brâncovenesc, aŭ trecut toate marginile.

Rugăm pe d. Pană Pecovicĭ să pue la rezon pe acest insolent ungur, dacă nu poate a'l depărta din funcţiunea ce abuziv ocupă.

Intrebăm pe d-niĭ epitropĭ aĭ acestuĭ spital dacă nu se poate găsi printre Românĭ o persoană demnă de a fi economul acestuĭ aşezămînt de bine-facerĭ?

Numaĭ printre ungurĭ s'a găsit un om capabil?

Cursele carĭ trebuiaŭ să aibă loc erĭ pe hypodromul societăţeĭ de la Băneasa aŭ fost aminate din cauză că în ajun fusese vreme rea.

Subt-prefectul Rozin, cel care a estradat pe polonezul Simoschy a fost depus,

De asemenĭ a fost depus şi primarul comuneĭ Oroftiana.

La tragerea de la 1 Octombrie, a losurilor otomane, aŭ câştigat în Bucureştĭ următoriĭ D-nĭ:

D. Petre Rădulescu, din strada Vămeĭ Nr. 1 2.000 de francĭ cu Nr. 511,306.

D. Petre Mareş, din calea Văcăreştĭ Nr. 164, 1000 de francĭ cu Nr. 975,689.

Ambiĭ câştigătorĭ aŭ cumpărat — în rate — losurile lor la vechea casă de bancă a d-luĭ Avram M. Levy din piaţa teatruluĭ.

Aceste nu sunt primele câştigurĭ venite clienţilor caseĭ Avram M. Levy.

La 2 Noembre va apare:

Tocila

Ziar umoristic ilustrat, format în 8, sub redacţiunea luĭ *Nazone, Cucoana Marghioala, Satana, Umbră, Mocan, Emilius*, etc.

Ziarul, care va apare în fie-care Joĭ, va coprinde şapte paginĭ de text şi şapte paginĭ de ilustraţiunĭ politice, fantazii, făcute de talentatul şi în deajuns cunoscutul caricaturist *Jiquidi*.

Abonamentele se fac pe trimestru, a 3 leĭ abonamentul.

Se primesc anunciurĭ lunare pe preţul de 2 leĭ anunciul, compus din 5 liniĭ *petit*.

Pentru ori-ce cererĭ de anunciurĭ şi abonamente, doritoriĭ sunt rugaţĭ a se adresa, strada Academieĭ Nr. 24, tipografia Grigore Luis.

SOCIETATEA PRESEI

Asociaţiunea ziariştilor din România

Adunare generala extraordinara

Convocare

Membriĭ societăţeĭ Preseĭ sunt convocaţĭ în Adunare generală extraordinară pentru ziua de Vinerĭ 19 Octombre (st. v.) la orele 8 seara în salonu Palatuluĭ „Naţional."

Ordinea zilei

1. *Propunerĭ şi comunicărĭ.*
2. *Alegerea de nouĭ membrĭ.*
3. *Citirea raportuluĭ comisiuneĭ de anchetă.*
4. *Citirea raportuluĭ comisiuneĭ financiare.*
5. *Votarea sumelor necesare aplicăreĭ Regulamentuluĭ.*
6. *Alegerea censorilor.*

Bucureştĭ, 10/22 Octombre 1890.

COMITETUL.

C. C. Bacalbaşa, I. G. Bibicescu, Fred. Damé, G. Ionescu Gion, D. Laurian, Minovicĭ, Dion. Miron., D. Roco, C. G. Stăfănescu.

Tipografia Modernă Grigorie Luis Strada Academieî 24.